

Сухих Аліса Сергіївна
кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник
Інститут цифровізації освіти НАПН України
м. Київ, Україна

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТИ В УМОВАХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Ключові слова: Освіта для сталого розвитку; інтернаціоналізація вищої освіти; цифровізація освіти; віртуальні академічні обміни.

У сучасному світі, що перебуває під впливом масштабних глобальних трансформацій, таких як пандемія COVID-19, війна в Україні, зміна клімату, енергетичні кризи, а також стрімкий розвиток цифрових технологій, освіта відіграє все більш помітну роль у формуванні відповідального, стійкого та інноваційного суспільства. Вона вже давно вийшла за межі вузького академічного простору та стала ключовим чинником соціальних, економічних і культурних перетворень. У цих умовах освіта постає не лише як інструмент передачі знань, а як потужний рушій змін, що здатний забезпечити як стійкість суспільства в умовах викликів, так і модернізацію системи управління з повноцінну інтеграцію в глобальний простір.

Особливої актуальності набуває триєдність тенденцій, що визначають стратегічний вектор розвитку освіти: цифровізація, інтернаціоналізація та орієнтація на сталий розвиток. Ці процеси не лише взаємопов'язані, а й взаємно підсилюють одне одного, формуючи цілісну систему освітніх трансформацій. Сьогодні якісна освіта — це не лише доступ до інформації та ресурсів, а передусім — формування у здобувачів ключових компетентностей, необхідних для життя в глобалізованому, динамічному світі. Йдеться про здатність критично мислити, діяти на основі етичних принципів, дбати про навколишнє середовище, ефективно комунікувати в міжкультурному середовищі, бути відповідальними громадянами тощо.

Саме тому Ціль 4 сталого розвитку ООН «Забезпечення всеохопної і справедливої якісної освіти та сприяння можливостям навчання упродовж життя для всіх» посідає особливе місце серед глобальних цілей сталого розвитку [1; 2]. Освіта стала наскрізною складовою всіх інших цілей, адже без розвитку освітнього потенціалу неможливо досягти прогресу в питаннях подолання бідності, забезпечення гендерної рівності, захисту екосистем чи побудови інклюзивного суспільства.

Питання інтеграції тематики сталого розвитку в освітню практику потребує реалізації через навчальні програми, міждисциплінарні ініціативи та залучення молоді до вирішення локальних і глобальних проблем. У межах міжнародного проєкту Sustainability and Internationalization capacities to promote modernisation of Newcomers Higher Education in Neighbourhood East Countries (SIN-NEC)

(<https://www.sin-nec.eu/>) колектив Інституту цифровізації освіти НАПН України в межах проекту (<https://iitlt.gov.ua/sin-nec/>) провів опитування серед українських освітян, щоб з'ясувати рівень обізнаності з концепцією сталого розвитку, оцінити ступінь її інтеграції у зміст навчання, а також проаналізувати практики цифровізації та ставлення до інтернаціоналізації. Результати свідчать про позитивну динаміку: 95% респондентів зазначили, що добре знайомі з поняттям сталого розвитку, і понад 70% активно включають відповідні теми до своїх курсів.

Водночас важливо розглядати сталий розвиток як цілісну освітню парадигму, яка трансформує саму логіку освіти, роблячи її відкритою, інклюзивною та глобально орієнтованою. У цьому контексті важливу роль відіграє інтернаціоналізація освіти — процес інтеграції національних освітніх систем у світовий простір через академічну мобільність, міжнародні партнерства, спільні освітні програми та розвиток міжкультурної комунікації [3].

Для України в умовах війни інтернаціоналізація є не лише інструментом модернізації, але й засобом академічної стійкості, репрезентації досягнень та збереження інтелектуального потенціалу. Нові виклики, що постали перед освітою внаслідок пандемії COVID-19 і війни, активізували процеси цифрової трансформації. Спостерігається не просто перехід до дистанційного або змішаного навчання, а формування нової педагогіки, заснованої на персоналізації, адаптивності, гнучкості освітніх маршрутів і застосуванні цифрових рішень, таких як Moodle, Zoom, MS Teams, Google Workspace тощо. Сучасні освітні середовища [4] дедалі частіше включають елементи штучного інтелекту, аналітики даних, віртуальної та доповненої реальності.

Цифровізація стала не лише відповіддю на кризу, а й каталізатором інновацій. За даними міжнародних досліджень, понад 80% університетів світу використовують цифрові технології також для розширення міжнародної співпраці, зокрема через віртуальні академічні обміни та транскордонне навчання [5].

Саме віртуальні академічні обміни як формат мобільності нового покоління стають ключовим інструментом сталого та інклюзивного міжнародного співробітництва. Віртуальні обміни, як зазначено в концепції COIL (Collaborative Online International Learning), дозволяють здобувачам освіти та викладачам брати участь у спільних проєктах, курсах, обговореннях, не залишаючи своєї країни. Вони сприяють розвитку міжкультурної компетентності, цифрової грамотності, мовних навичок і критичного мислення [6].

У межах проєкту SIN-NEC Інститут цифровізації освіти впроваджує саме такі підходи через онлайн-тренінги, інтерактивні платформи та міжнародні сесії, що дозволяють долучити до обміну тих, хто з об'єктивних причин не може брати участь у традиційних програмах мобільності.

Таким чином, інтернаціоналізація, цифровізація та орієнтація на сталий розвиток — це не окремі тренди, а взаємопов'язані складники нової освітньої моделі. Вони відкривають шлях до формування гнучкої, справедливої,

інклюзивної освіти, що здатна відповідати викликам часу, інтегрувати Україну в європейський академічний простір і сприяти сталому розвитку суспільства.

Список використаних джерел

1. United Nations. The 17 Goals – Sustainable Development Goals. <https://sdgs.un.org/goals>
2. UNESCO. (2020). Education for sustainable development: A roadmap. UNESCO. <https://doi.org/10.54675/YFRE1448>
3. Knight, J. (2020). The evolving nature of internationalization in higher education. Internationalization of Higher Education Concepts Rationales and Frameworks 2021. 1.
4. Learning EDUCAUSE. (2023). 2023 Horizon Report: Teaching and Edition. Louisville, CO: EDUCAUSE. <https://library.educause.edu/-/media/files/library/2023/4/2023hrteachinglearning.pdf>
5. Brandenburg, U., de Wit, H., Leask, B., & Drobner, A. (2022). Virtual Exchange as a Tool for Internationalisation at Home. EAIE Forum
6. Rubin, J., & Guth, S. (2021). The Guide to COIL Virtual Exchange. Washington, DC: Stevens Initiative. <https://www.stevensinitiative.org/resource/coil-virtual-exchange-guide/>

УДК 004.9

Угрімова Катерина Сергіївна
студенка;
Євсеев Олексій Сергійович
кандидат економічних наук, доцент
Харківський національний економічний університет
м. Харків, Україна

ІНТЕГРАЦІЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У ПОЕТИЧНІ ОНЛАЙН-ЗБІРКИ – ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ РІШЕННЯ

Стрімкий розвиток цифрових технологій у ХХІ столітті впливає практично на всі сфери суспільного життя – від економіки до культури, від комунікації до освіти. Особливо суттєвими є зміни у сфері мистецтва, зокрема літератури, де цифрові інструменти дедалі активніше трансформують традиційні формати творчого вираження. Поезія, як один із найстаріших жанрів художньої літератури, також переживає період переосмислення: вона переходить із паперових сторінок на екрани пристроїв, де отримує нове звучання, нову форму і нову аудиторію.